XXX RETROBAMENT CATALÀ A PRATS DE MOLLÓ

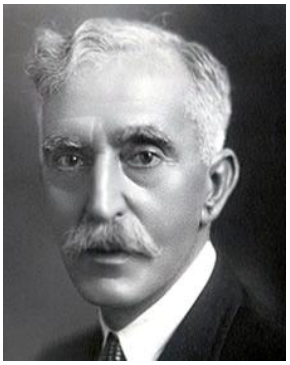

"Catalunya és un poble que ha estat lliure i que ho vol tornar a ser."
Francesc Macià

Homenatge a Francesc Macià i als seus voluntaris
Commemoració dels Fets de Prats de Molló

Diumenge, 17 de novembre de 2019

Programa:
A les 7 del matí: Sortida de Barcelona, Gran Via, cantonada Balmes, paret jardí Universitat.
Actes a Prats de Molló:
A les 11: Acte d'homenatge davant del monument a Francesc Macià

- ♦ Ofrena floral, de l'Ajuntament de Prats de Molló i d'entitats.
- ♦ **El cant dels ocells**, pel violoncel·lista **Miquel Sala Claveras**, de Vic.
- ♦ Parlaments:
  . Presentació: **Sra. Mercè Guix**, membre de l'Associació Prats Endavant
  . **Il·l. Sr. Claudi Ferrer**, batlle de la vila de Prats de Molló
  . **Il. Sr. Joan Margall i Sastre**, historiador, diputat d'ERC per Girona al Congrés de Diputats de Madrid
  . **Sra. Maria Pàrraga**, tresorera de l'Institut de Projecció de la Cultura Catalana (IPECC)
  . **Sr. Miquel Arnaudies**, president de la Federació d'Entitats en Defensa de la Llengua i la Cultura a Catalunya del Nord
  . **XXX Retrobament Català de Prats de Molló,** per **Teresa Clota**
- ♦ Himnes **El Cant del Poble** i **Els Segadors** amb l'acompanyament del músic **Jordi Bansells** de Vic
- ♦ Visita exterior de la **vil·la Denisa**, on s'allotjà l'Estat Major de Francesc Macià
- ♦Ofrena floral al monument al poeta nacional de Catalunya **Jacint Verdaguer**
  . Paraules d'homenatge. Obsequi de l'opuscle ***El cel astronòmic de Verdaguer***
  . Interpretació de l'**Emigrant** i **Muntanyes del Canigó**, amb l'acompanyament musical dels músics **Jordi Bansells** i **Miquel Sala Claveres**, de Vic.
- ♦ A la 1.30 del migdia: **Dinar de germanor a Prats de Molló**
- ♦ Tarda: **Visita històrico-cultural** per la vila de Prats de Molló.
  Arribada a Barcelona a 2/4 de 9.

Import: autocar i dinar 35 €

Organització: Associació Prats Endavant, de Prats de Molló
Col·laboració: Ajuntament de Prats de Molló
Autocar des de Barcelona, inscripció: Indrets del Record 93 317 84 68
indretsdelrecord@gmail.com - IPECC ipecc@ ipecc.cat
Casal Irla d'ERC Horta-Guinardó
Llibreria Clau de Volta claudevolta@hotmail.com

La vila de Prats de Molló

«Per dissort, encara som a la trinxera
i les nostres armes són les paraules»
Joan Oliver

"L'única manera d'enfrontar-se a un món que no és lliure és esdevenint-ho,
fent de la pròpia existència un acte de llibertat, de rebel·lió."

Albert Camus

Recordança:

► Els republicans exiliats del 1939

Anomenem **"camí de la Retirada"** a qualsevol de les **rutes** que seguiren els **exiliats**, tant civils com militars, per creuar la frontera en direcció a França. Es pot dir que hi hagué **molts "camins de la Retirada"**, alguns més transitats que d'altres. Un dels més importants és el que transcorre **de Molló a Prats de Molló**, a través del **coll d'Ares**. Es calcula que entre **85.000 i 95.000** persones van travessar els **Pirineus** i la frontera, camí de l'exili, seguint aquest itinerari **entre el gener i el març de 1939**. Molts dels refugiats van ser **acollits** en un primer moment pels habitants de Prats de Molló, localitat que es va convertir en un **improvisat campament** on milers de persones van ser atesos.

(Ruta de l'exili 3/02/2019)

► Els presos i exiliats polítics d'avui dia

No us equivoqueu: això és Catalunya Nord

L'acció del Tsunami Democràtic a la frontera estatal de la Jonquera ha posat en evidència el gran desconeixement que hi ha al Principat sobre el nord

11 de novembre de 2019. El Batlle de Prats de Molló al Pertús.
L'han entrevistat per Catalunya Ràdio, són 100 alcaldes de Catalunya del Nord que han signat per la llibertat dels presos polítics.

L'acció del Tsunami Democràtic a la frontera de la Jonquera ha posat en evidència el gran desconeixement que hi ha al Principat sobre Catalunya Nord. Molts mitjans de comunicació parlen de 'França' quan fan referència a aquest territori català i fins i tot usen la forma francesa per a topònims com ara el Voló o el Pertús, els municipis més acostats a la ratlla que parteix Catalunya, el tall de la frontera franco-espanyola.

Aquesta ignorància coincideix amb una clara revifalla del catalanisme a Catalunya Nord gràcies al procés. De fet, el paper d'aquest territori va ser clau per a poder fer el referèndum del primer d'octubre de 2017, perquè s'hi van custodiar les urnes, i després ha mantingut una mobilització constant de solidaritat amb els presoners i els exiliats. El suport no ha estat tan sols cívic, sinó també institucional, amb una presa de posició del departament en favor de la llibertat dels presos i amb manifests dels batlles nord-catalans, un dels quals qüestionava la independència de la justícia espanyola. No són batlles de partits independentistes, ni tan sols catalanistes, sinó de partits estatals, de dreta o d'esquerra. El batlle de Prats de Molló, Claudi Ferrer, ha fet avui de mitjancer entre els manifestants i la policia francesa per evitar incidents. Anava amb la banda francesa d'electe municipal i un llaç groc a la solapa. Un paper que no ha fet cap batlle de cap municipi de la Catalunya sud, començant per Barcelona.

Catalunya Nord és la part històricament i culturalment catalana i separada, a profit de França, de la resta de Catalunya en virtut del tractat dels Pirineus (el 7 de novembre del 1659). La denominació comprèn les comarques històriques del Rosselló, el Conflent, el Vallespir, el Capcir i el nord de la Cerdanya (conegut per 'Alta Cerdanya'). La Fenolleda, malgrat ser majoritàriament occitana, s'inclou sovint en la definició de Catalunya del Nord per les relacions geogràfiques i administratives amb el Rosselló. Actualment aquestes comarques constitueixen el departament francès dels Pirineus Orientals (*Pyrénées-Orientales*, en francès), que s'enclou dins la regió d'Occitània (*Occitanie*).

(Extret de VilaWeb Redacció 11.11.2019)

►ELS FETS DE PRATS DE MOLLÓ I ELS ANTECEDENTS. CRONOLOGIA.

♦ **13 setembre 1923.** Cop d'Estat a Espanya encapçalat pel general Miguel Primo de Rivera, llavors Capità General de Catalunya. Com a conseqüència s'instaura la Dictadura de Primo de Rivera, gràcies sobretot al fet que el rei Alfons XIII ho consent i nomena al general revoltat Cap del Govern, al capdavant d'un Directori militar.

♦ Francesc Macià s'exilia a França. Es reuneix a París amb la seva esposa Eugènia Lamarca i la seva filla Maria.
Des d'allí, a Bois-Colombes, prepara tot el pla per aixecar Catalunya.

♦ **30 octubre 1926** Macià ha ordenat iniciar els entrenaments militars, la concentració a Prats de Molló de tots els efectius dispersos per territori francès. Arribat el moment de la decisió, convoca el seu estat major a la vil·la Denisa de Prats de Molló.

♦ **4 novembre 1926**. Macià és descobert i detingut.

♦ **20 gener 1927**. A París comença el judici contra Francesc Macià i divuit voluntaris més, acusats de tinença il·lícita d'armes.

♦ **23 gener de 1927**. El Tribunal de París dicta sentència de dos mesos de presó per a Macià —que no compliria perquè feia vuitanta dies que estava detingut— expulsió de territori francès, però no l'extradició, després del judici se'n va Bèlgica.

♦ **29 gener 1930**. S'acaba la dictadura de Primo de Rivera.

♦ **22 febrer 1931.** Tot just ara Francesc Macià pot retornar a Catalunya sense inconvenients.

♦ **12 abril 1931**. Esquerra Republicana de Catalunya guanya les eleccions municipals.

♦ **14 abril 1931**. Macià proclama l'Estat Català, integrat en la Federació de Repúbliques Ibèriques i forma el govern de la República Catalana.

- **17 abril 1931**. Francesc Macià és obligat, pel Govern espanyol a canviar l'Estat Català per la Generalitat de Catalunya.
- **20 juny 1931**. A Núria s'acaba de redactar l'Estatut de Catalunya.
- **2 agost 1931**. Referèndum popular per aprovar l'Estatut. Voten el 75% del cens i el vot és afirmatiu en un 99%.
- **9 setembre 1932**. El Parlament de Madrid aprova l'Estatut de Catalunya retallat.
- **11 setembre 1932**. Francesc Macià, davant l'estàtua de Rafael de Casanova, coberta amb dues mil corones i rams, acaba el seu discurs tot dient: *Catalunya reneix a la vida civil. Amunt el cors, Catalans!*
- **6 desembre 1932**. Francesc Macià inaugura el Parlament de Catalunya, per primera vegada després que el primer Borbó, Felip V, el suprimí el 1714.
- **25 desembre 1933**, dia de Nadal, a les 11 del matí, al Palau de la Generalitat, a la Casa dels Canonges, Francesc Macià mor en exercici del seu càrrec, com a president de la Generalitat de Catalunya.

Recull de dades: **Enric Garriga Trullols**

***La Batalla de Prats de Molló*. Josep Fontbernat i Verdaguer**
Edició Barcelona, 1930.
(Fragments)

"Francesc Macià ha estat ell sol qui ha rehabilitat Catalunya davant el món i davant els segles.
Sense el fet d'armes de Prats de Molló, Primo de Rivera hauria arribat a creure que efectivament, tot anava molt bé i que la gent empresonada i exiliada eren els mals patriotes, com deia ell en els seus discursos.

Ni la Lliga dels Drets de l'Home, ni la Societat de les Nacions haurien tractat el general Primo de Rivera de malfactor. Al contrari, la institució de Ginebra li feia bona cara i l'home de la Federació Europea cometia les baixeses més manifestes, mentre el dictador d'Espanya estigués content.
Catalunya s'acostumava a sofrir callant, i aquest silenci era interpretat a Madrid com a impotència; i a l'estranger, com a indiferència, que sovint vol dir col·laboració.

Tot Espanya dormia o feia la impressió de dormir el son més profund.

Francesc Macià, des del dia que entrà a França, és a dir, el mes de setembre de l'any 1923, no pensà en altra cosa sinó treure el dictador i els seus per la força. Francesc Macià ha conegut millor que ningú aquella gent, ell sabia que no era possible foragitar-los altrament.

Francesc Macià, a Perpinyà, a Tolosa i a París, organitzà, d'una manera vigorosa i disciplinada, aquella gesta magnífica que va ésser la batalla de Prats de Molló.
Fou una batalla que vam lliurar i guanyar.

Fórem els primers que diguérem al general Primo de Rivera que, no solament estàvem disposats a vessar la nostra sang per Catalunya, sinó que ho faríem també per tots els nostres germans ibèrics que patien de la mateixa disbauxa i del mateix esclavatge odiós.

L'obrerisme català tenia un plet social, que el catalanisme no podia resoldre. El catalanisme ignorava i volia ignorar que hi havia una qüestió social, més ben dit, una qüestió d'estómac.

Això és la causa principal de l'apoliticisme de l'obrerisme català.

No obstant, Francesc Macià arribà a obtenir-ne la col·laboració i voldria poder assegurar que encara la té.

El catalanisme va ésser rehabilitat a Prats de Molló.

Entre els homes de Francesc Macià, n'hi havia de tots els estaments socials.

Lluitàrem sota una mateixa bandera."

DECLARACIÓ de Francesc Macià durant el procés de París dels conjurats catalans, 1927.

Extret del llibre: ***... i de Prats de Molló a la Generalitat***, de **Xavier Sanahuja.**
(Fragments)

"Nosaltres som ciutadans d'un poble que ha estat lliure i que vol ésser-ho de nou. Refugiats a França i tenint plena consciència que els drets dels pobles i dels homes no prescriuen mai, hem continuat treballant per la nostra causa de la mateixa manera que ho hauríem fet trobant-nos refugiats a qualsevol altre país del món."

"Volem una Catalunya lliure que pugui disposar d'ella sola, sense que això impliqui un nacionalisme retrògrad, ni un esperit d'exclusivisme local."

"Volem entrar, com a Estat Independent, en el concert de pobles lliures, car no hi pot haver pau internacional mentre hi hagi nacionalitats esclaves que no puguin parlar en una confederació Universal."

"Volem deslliurar la nostra Pàtria d'aquesta dominació espanyola que pesa damunt nostre des de 1714, ja que el nostre ideal democràtic i de llibertat no pot fer causa comuna amb l'ideal d'aquesta Espanya endarrerida que durant la Gran guerra esperava la victòria dels enemics del Dret i de la Justícia..."

►Commemoració: 150 anys del naixement de Gandhi

Pròleg de Francesc Macià al llibre «Mahatma Gandhi» de Romain Rolland

El fet d'un Gandhi, desarmat enfront d'un armament com el de la forta Anglaterra; emparat en els mitjans més simples i prevalent contra els enginys més violents i temibles; empresonat i alçant l'Índia com el més exaltat dels propagandistes, obre verament el cor a totes les esperances.

L'ideal de Gandhi, l'apòstol més gran de la nostra època, triomfarà, si no avui, demà. No totes les batalles es guanyen en un dia. Les armes i la força no deturaran mai, un sol instant, l'hora d'un poble que té la ferma voluntat d'alliberar-se i està disposat sempre a fer tots els sacrificis que la llibertat sovint costa. L'Índia mostra a cada moment que té aquesta voluntat i no estalvia ni un dels sacrificis que el seu apòstol li predica amb el seu exemple.

L'hora de l'Índia, doncs sonarà aviat, com sonarà la de tots els pobles que sofreixen sed de justícia i sàpiguen fer-se dignes de la llibertat.

Si perdéssim aquesta fe i aquesta persistència en l'esperança i en la fidelitat i l'esforç que li cal, de part nostra, per a prevaldre, és que, abans, hauríem ja perdut la noció del que és la veritat i la mentida, del que són el dret i la força; és que ens hauríem deixat usurpar l'ànima i tot.

En els primers moments d'angoixa, passats a la Santé de París, en companyia d'amics dilectíssims i inoblidables, ens hi arribà, com una aura de justícia, el manifest a favor nostre que adreçaren a llur govern nostres germans, els intel·lectuals francesos.
Un dels signats d'aquell manifest generós i tan confortador per a nosaltres era aquest altre apòstol dels drets de l'Home i dels pobles, aquest altre fervent precursor pràctic i exemplar del vertader internacionalisme: Romain Rolland.

Cap ocasió com la d'aparèixer en català el seu llibre fèrvid i evangèlic: «*Mahatma Gandhi*», per a dir als catalans el que ell els digué, aquells moments, per nosaltres:

«*No sols signo aquest document, sinó que també us crido: Endavant! Ja arribarà el vostre dia !* ».

Francesc Macià

Brussel·les, 11 de Setembre del 1930.

***Mahatma Gandhi*, un immens llegat a la humanitat**

Mahatma Gandhi (2 d'octubre de 1869–30 de gener de 1948) va ser un pensador i polític indi. Fou un pare de la independència de la nació índia mitjançant l'ús de la no-violència. Fou empresonat en diverses ocasions i aviat es va convertir en un heroi nacional.

Marxa de la Sal

Després d'un recorregut a peu de 300 quilòmetres, Gandhi arriba el 6 d'abril de 1930 a la costa de l'oceà Índic amb una multitud de gent que s'ha anat afegint al seu pas. Avança dins de l'aigua i recull amb les mans un grapat de sal. Amb aquest petit gest altament simbòlic, Gandhi encoratja els seus compatriotes a violar el monopoli de l'Estat sobre la distribució de sal. Aquest monopoli obliga tots els consumidors indis, inclosos els més pobres, a pagar un impost sobre la sal i els prohibeix recollir-la ells mateixos.

A la platja, la gentada, formada per uns quants milers de simpatitzants, imita el Mahatma Gandhi i recull aigua salada en recipients. El seu exemple és seguit per tot el país. De Karachi a Mumbai, els indis evaporen l'aigua i recullen la sal a plena llum del dia, desafiant el monopoli de la sal que tenien els britànics.

Els britànics omplen les presons amb 60.000 'lladres de sal'. Els indis, fidels a les recomanacions de Gandhi, no s'hi resisteixen. El mateix Mahatma és detingut i passa nou mesos a la presó. Finalment, el virrei reconeix la seva impotència per imposar la llei britànica. Cedint a les peticions de Gandhi, allibera tots els presoners i reconeix als indis el dret de recollir ells mateixos la sal. El 15 d'agost de 1947, l'Imperi de les Índies es convertirà per fi en un estat independent.

►***Lluís M. Xirinacs*, el nostre exemple**

Lluís M. Xirinacs (Barcelona, 6 d'agost de 1932 – Ogassa, 6 d'agost de 2007) Doctor en Filosofia, ex-senador, escriptor i pensador. Activista infatigable per la pau i pels nostres drets nacionals. Fundador i impulsor de Fundació Randa - Lluís M. Xirinacs.

Manifest. "Crida – 2000. Països Catalans"

1.- Convoco a Assemblea dels Països Catalans
La independència de cada nació és el bé més preuat per establir la pau a la Terra. Mai cap país no pot mercadejar la qualitat de la seva llibertat.

Convoco a Assemblea dels Països Catalans, convoco tots els habitants de la Catalunya del Nord, de la Franja de Ponent, de les Illes Balears i Pitiüses, del País Valencià, del Principat d'Andorra i del Principat de Catalunya, siguin de la procedència que siguin, amb consciència de pertànyer a una nació amb arrels mil·lenàries i que anhelin la responsabilitat del seu futur.

La meva convocatòria respon a una única finalitat primera: la proclamació de la nostra independència com a poble sobirà, dintre d'Europa, en la línia de les declaracions dels Drets dels pobles de l'ONU, en la seva singularitat i en igualtat fraternal amb la resta de pobles de la Terra. [...]

3. Una veu ferma i sincera
Ara és el moment que els nostres partits, sindicats i institucions escoltin la nostra veu, una veu realment ferma i sincera. Ara és el moment que la voluntat del poble esdevingui la veu de la responsabilitat solidària, amb les mans lliures per acollir en germanor totes les diferències i diversitats interiors, sempre que no vulguin destruir la nació i retornar-la a la subjecció que ha patit durant els darrers segles.
Ara és el moment de satisfer la nostra ànsia de solidaritzar-nos amb els desposseïts de la nostra terra i amb les nacions explotades i oprimides del món, tot començant per les més properes, i de renunciar per sempre més a tota agressió expansiva.

-"Jo sóc poble, tu ets poble". [....]
El poble català és el subjecte col·lectiu actiu de la sobirania nacional. Aquesta crida, abans que un emplaçament als estats espanyol i francès, és una proposta dirigida al poble català.

Lluís Maria Xirinacs i Damians

La cara sinistra de les democràcies
[....] Qui és el terrorista? Contra qui cal prendre mesures antiterroristes? Qui enganya a l'opinió pública atribuint tot el terrorisme a qui no el comet? És imprescindible aquest sinistre joc brut de fons per mantenir la democràcia?
És un avís a la ingenuïtat del poble. Treballador que llegeixes les notícies periodístiques, aprèn a llegir entre línies. Hi ha mestres impressionants en l'art d'enganyar l'opinió pública. Estan molt buscats, molt ben pagats i col·locats en llocs d'alta responsabilitat pública. **Lluís M. Xirinacs**

(Fragment de l'article publicat al diari Mundo Diario**,** a la secció "Diario de un senador"el 2/4/1978.

Recull de textos: Teresa Clota